
MIRJANA MARGETIĆ ▫ Etnografski muzej Istre, Pazin

Djelatnost muzeja već je odavno počela nadilaziti samo politiku skupljanja i interpretiranja građe. Današnja muzejska publika (koja je, budimo iskreni, u nekim sredinama brojčano iznimno skromna) ima sve veće zahtjeve i potrebe. Pritom se ponajprije misli na mlađu populaciju, koju želimo donekle usmjeriti prema vlastitoj kulturnoj baštini. Naime, upravo je baština koju nasljeđujemo dio našeg identiteta, koji se u današnjem brzom tempu života može neprijetno izgubiti.

Djeca predškolske i osnovnoškolske dobi posjećuju muzeje uglavnom organizirano, bilo kao dio školske radne obveze, kao dio nastavnog programa, ili zahvaljujući entuzijazmu pojedinih odgojitelja ili nastavnika. Treba spomenuti i pozive koje školama upućuju muzeji. No što je s mladima kada završe školu pa više "ne moraju" obilaziti muzeje? Malobrojni su pojedinci koji samoinicijativno individualno dolaze u muzeje. Nažalost, još je nedovoljna razvijena navika obiteljskih posjeta muzeju, što je uobičajena praksa u mnogim europskih zemljama.

Stoga u Etnografskome muzeju Istre nastojimo osmišljavati i realizirati programe kojima bismo javnosti skrenuli pozornost na postojenje muzeja u njihovoj sredini. Tako smo se 2005. g. uključili u europski projekt *Noć muzeja*.

Direkcija muzeja Francuske (Direction des Musées de France) Pariz, već gotovo dvadeset i šest godina okuplja europske muzeje na zajedničkim projektima. Od 1999. g. bio je to projekt *Proljeće u muzejima*, da bi od 2005. godine prvi put pokrenuli *Noć muzeja 2005*. Tim se projektom želi inspirirati i potaknuti muzeje na održavanje brojnih događanja, od umjetničkih performansa, neobičnih vodstava po zbirkama i izložbama, razgledavanja muzeja pod svijećama do koncerata i predavanja kojima bi se baština učinila još atraktivnijom i zanimljivijom mladim korisnicima i obiteljima.

Prva noć u muzejima Europe održana je u subotu 14. svibnja 2005. g. s temom *Svjetlo(a) u noći*. Svi muzeji koji su sudjelovali u projektu bili su otvoreni od 19.30 do 01.00 sat, a posjetiteljima je omogućen slobodan ulaz. Svaki je muzej osmislio program na zadanu temu. Dakle, Etnografski muzej Istre u tom projektu sudjeluje od samog početka, a na to nas je potaknuo termin u kojemu se događa *Noć muzeja*. Naime, kako Muzej nema centralno grijanje, prisiljeni smo takva događanja organizirati od svibnja do listopada, kad su temperature dovoljno visoke da zagriju zidine Kaštela u kojemu se Muzej nalazi. Kako je to bio prvi takav projekt, bilo je potrebno napraviti dobru propagandu i na sve dostupne načine obavijestiti javnost.

Pri tome je osim dobre suradnje s medijima veliku važnost imala i promidžba putem plakata, koji su bili zajednički za svih gotovo 2 000 europskih muzeja koji su sudjelovali u *Noći muzeja*.

U Etnografskome muzeju Istre posjetitelji su mogli razgledati stalni postav, poslušati predavanje Korada Korlevića ili uživati u koncertu glazbene skupine *Afion*. Kako bi postigli mističnost ugođaja u Kaštelu, hodnike smo osvjetlili malim svjećicama jer je središnja tema projekta bila *Svjetlo u noći*. Korado Korlević govorio je o štetnom utjecaju neekološke rasvjete na život ljudi i životinja, odnosno o sve aktualnijem problemu "nestanaka noći". Nakon predavanja nastupio je akustični sastav *Afion*, koji je izveo hrvatsku, makedonsku, bosansku i armensku tradicionalnu glazbu, osuvremenjenu elementima reggae, jazza i drugih modernih stilova.

Direkcija muzeja Francuske, koja je i pokrenula *Noć muzeja*, donijela je odluku da u 2006. g. neće biti zadane teme projekta već je svaki muzej prema svojim afinitetima osmislio sadržaje. U Etnografskome muzeju Istre htjeli smo usmjeriti pozornost posjetitelja na tradicijsku istarsku arhitekturu te na to kako se danas odnosimo prema starim kućama. Tako je predavanje *Uređenje istarskih kamenih kuća: staro i novo ruku pod ruku* dipl. dizajnerice Stelle Levak upozorilo na to kako se stara kamena kuća može urediti i na najsuvremeniji odnosno najosobniji način a da ne izgubi šarm tradicije i povezanost sa svojim ruralnim kontekstom.

Posjetitelji su osim stalnog postava mogli razgledati izložbu *Voda – plavo zlato*.

Kraj i ove *Noći muzeja* obilježila je glazba, a svirali su mladi jazzeri iz Lovrana, odnosno sastav *Love Runners*.

Kao i prethodne godine, i u 2007. muzeji koji su sudjelovali u *Noći muzeja* sami su odabirali teme. Tako smo ove godine, s obzirom na to da u Muzeju traje izložba *Godci god'jo prav na glas*, posjetiteljima željeli približiti tradicijsku glazbu te je održano predavanje etnomuzikologa Darija Marušića *Istarska tradicijska glazba – kontinuitet i inovacija*. Za mlađu publiku održana je projekcija filma *Noć u muzeju*, pustolovna komedija. Kino u muzeju bilo je iznimno dobro posjećeno, a najvažnije je da su djeca dovukla roditelje te djedove i bake.

Za dinamičan kraj ovogodišnje *Noći muzeja* pobrinula se grupa The Chweger iz Pule. *Noć muzeja*, koja je održana 19. svibnja, bila je treća po redu i najposjećenija do sada, čemu je, osim dobrog informiranja u medijima, pridonijelo i to što je program prepoznala muzejska publika i on je prerastao u tradiciju muzejskih događanja.

Tko je bio budan u muzeju?

Projekt je pokrenut, kako je već spomenuto, da bi privukao mlađu populaciju. Da u tome uspijevamo, govori i činjenica da je od ukupnog broja posjetitelja, u dosadašnje dvije godine bilo oko 40% mladih u dobi od 15 do 25 godina, a to je dobna skupina koja rijetko zalazi u muzeje.

Prema našim očekivanjima, najveći magnet za njih jest vrijeme u kojemu se program događa (subota navečer) te koncerti zanimljivih i atraktivnih grupa. Osim što su poslušali koncert, mladi su ostajali u muzeju na druženju, te su sudjelovali u neformalnim raspravama s predavačima nakon predavanja. Usput su i razgledali izložbe ili stalni postav, a mogle su se čuti i izjave poput: *Ma tu nis bi od petega razreda ili: Trebalo bi biti više ovakvih događanja*. Mislim da je to dovoljan poticaj da se s takvim projektima nastavi i ubuduće.

Etnografski muzej Istre, Pazin zasada je jedini muzej iz Istre koji sudjeluje u tom događanju. Nadamo se da će nam se ubuduće pridružiti i drugi, potaknuti našim pozitivnim iskustvom, čime zajedno radimo na promicanju kulturne baštine.

.....
 Primljeno: 17. srpnja 2007.

NIGHT VISITS TO THE MUSEUM

The work of the museum long ago started to go beyond the policy of merely collecting and interpreting material. Today, the museum public has greater demands and needs. In order to turn the attention of the public to the work of the Ethnographic Museum in 2005 they got involved in the European project Museum Night.

The Direction des Musées de France of Paris has for almost twenty six years been bringing European museums together in joint projects. From 1999 this meant the *Spring in the Museums* project; and in 2005 they launched the Museum Night project.

The project was aimed at inspiring museums to hold numerous events, from art performances, unusual guided tours around the collections and exhibitions, seeing museums by candlelight to concerts and lectures, all of it devised in such a way as to make the heritage still more attractive to young users and families.

In this year's Museum Night, visitors to the Ethnographic Museum of Istria were able to look round the permanent display, listen to a lecture by Korado Korljević or enjoy a concert by the music ensemble Afion. In order to produce a magical atmosphere, in the Kaštel the corridors were lit by little candles, for the central topic of the project was Light in the Night. Korado Korjević discussed the harmful influence of anti-ecological illumination levels on the life of people and animals, that is, the increasingly relevant problem of the "disappearance of the night". After the lecture the acoustic ensemble Afion performed, giving renditions